

[Aksel Larsen.]

Hvem kan tro, at det er en brugelig politik for vestmagterne, heriblandt Danmark, stadig at lade som om Østtyskland ikke eksisterer som stat? På baggrund af alt, hvad der er sket, kan man ikke benægte Sovjetunionens ret til at overdrage sine beføjelser i Tyskland til regeringen i Den tyske demokratiske Republik. Det vil være uforvarsomt ikke at se kendsgerningerne i øjnene, og disse kendsgerninger er, at Østtyskland eksisterer som selvstændig stat, og at den med eller mod vestmagternes gode eller onde vilje vil få overdraget den fulde suverænitæt over sit område.

Det kan medføre ulykker af uberegnelige dimensioner, hvis Adenauer—de Gaulles hidtil proklamerede politik får lov til at sejre, og hvis spørgsmålet ikke løses ad forhandlingens vej. Heldigvis tyder meget på, at vejen er ved at blive banet gennem en udenrigsministerkonference til et såkaldt topmøde. Det ville være ønskeligt og sikkert ikke uden virkning, om Danmark klart udtaler sig til gunst herfor.

Hvad spørgsmålet om forberedelsen og gennemførelsen af tysk genforening angår, forekommer det mig, at det er og bliver en sag, som må klares, og som kun kan klares som et indre tysk spørgsmål ved forhandlinger mellem de to eksisterende tyske staters regeringer. Men også her må man se i øjnene, at betingelsen er, at ingen del af Tyskland må være medlem af nogen militæralliance, og at Tyskland må udgøre en del af en nedrustet atomvåbenfri zone i Centraleuropa. Også spørgsmålet om en sådan zone aktualiseret gennem Rapackiplanen strejfedes udenrigsministeren i sin redegørelse, men det var unægtelig, som om han havde vasket skrivemaskinetangenterne i karbol, før han formulerede sine sætninger. En tidligere udenrigsminister i denne regering har, hvis jeg mindes ret, udtalt sig tydeligt mere interesseret og positivt om dette spørgsmål. Uanset begivenhederne i Afrika, uanset spændingen i det fjerne østen, uanset vestmagternes febrilske arbejde på at lappe den lasede mellemøstlige pagt er det vist rigtigt at vurdere den verdenspolitiske situation sådan, at den største spænding og dermed den største fare for krig findes i Europa, og en dansk regering burde ikke nøjes med en registrering af, at

der findes en idé om en sådan atomvåbenfri zone, og at denne diskuteres, men den burde aktivt give udtryk for sin interesse i en sådan atomvåbenfri zones oprettelse. Det er slet ikke et så uoverskueligt problem, som den højtærede udenrigsminister gav udtryk for i sin tale.

Var der, hvad de væsentlige spørgsmål angår, ikke megen klarhed at hente i udenrigsministerens redegørelse, så anskueliggjorde den dog, at hvad de internationale nedrustningsforhandlinger angår, er spørgsmålet om atomvåbnenes og de langtrækende raketters betydning den tap, hvorom det hele drejer sig, og at begyndelsen må gøres med en overenskomst om atomvåben. Som jeg tidligere har haft lejlighed til at sige her i tinget, må det være målet at få forbudt disse våben og få tilintetgjort alle lagre af dem. Men det mest aktuelle og det aktuelt mest gennemførlige må være at få standset prøvesprængningerne med atomvåben. Jeg tror, verden åndede lettet op, da ekspertkomiteen fra atommagterne i Genève afsluttede sine forhandlinger den 21. august i fjor med et communiqué om, at man var nået til enighed om, at det teknisk er muligt at kontrollere overholdelsen af en aftale om stop for atomvåbenforsøg. Videnskabsmændene og teknikerne var enige, vejen syntes banet for en politisk overenskomst. Men den er ikke blevet betrådt, man er i hvert fald ikke kommet mange skridt hen ad den.

Den politiske Genèvekonference ligger i dødvande, ganske åbenlyst fordi de vestlige atommagter og vel især Amerikas Forenede Stater bryder sig fejl om ekspertkomiteens betænkning og stiller krav om ganske overflødige kontrolforholdsregler, herunder overflyvning af andre staters område. Jeg vil tro, at noget sådant eller placering af internationale kontrolposter i forskellige lande vil være en nødvendighed, når der er truffet en nødvendig nedrustningsaftale og en aftale om kontrol til forebyggelse af overraskelsesangreb. Men ekspertkomiteens betænkning siger klart og tydeligt, at man til enhver tid med seismiske og andre målinger vil kunne konstatere, om der nogetsteds foretages sprængninger af atomvåben. Det måske ikke helt mærkværdige, men sagligt ubegrundede krav om anden kontrol, bl. a. i form af overflyvninger,